



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (BZK)
T.a.v. Dhr. C.B.F. Kuijpers
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
20 februari 2020
Kenmerk
TFI/U202000163
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Reactie 'Nieuwe Verdeling gemeentefonds'

Geachte heer Kuijpers,

Hierbij doe ik u mijn reactie toekomen op uw brief 'Nieuwe verdeling gemeentefonds' van 19 februari 2020.

De VNG zal zich niet verzetten tegen uw voorstel om de ingangsdatum van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds uit te stellen naar 1 januari 2022. Wij hebben de gepresenteerde modellen aan de bestuurlijk afgesproken beoordelingskaders getoetst en hebben geconcludeerd dat de verdeelformules voor het sociaal domein een verbetering zijn ten opzichte van de huidige verdeelformules. In het klassiek domein zijn echter verbeteringen nodig. Wij delen dan ook uw opvatting dat het nodig is om de komende tijd aanvullend verdiepend onderzoek te verrichten ten behoeve van een nieuwe verdeling van het gemeentefonds.

Na toetsing aan de beoordelingskaders, hebben wij geconcludeerd dat het aanvullend onderzoek wat ons betreft ten minste inzicht dient te geven in:

- De mogelijkheden om in het klassiek domein met de gehanteerde onderzoeksmethode, of met een andere techniek, tot verdeelmodellen te komen met een hogere betrouwbaarheid en verklaringsgraad.
- Een optimalisering van de verdeelmaatstaven en de onderlinge samenhang daarvan in het klassiek domein.
- De omvang van de aansluitverschillen in beide percelen.
- De oorzaken van (grote) aansluitverschillen.
- Het beoogde ingroeipad.
- De manier waarop eigen inkomsten van gemeenten in de verdeling worden betrokken.

Gemeenten denken graag met u mee over de onderzoeksvragen en het onderzoeksproces.

Net als u hechten wij er strak aan om gemeenten met de decembercirculaire 2020 te informeren over een bestuurlijk en politiek gedragen nieuwe verdeling. Dat houdt in dat het noodzakelijk is om daar na de zomer besluitvorming over plaats te laten vinden. Daarbij kunnen wij ons vinden in uw voorstel om vast te houden aan een integrale herijking van het gemeentefonds om zo disbalans of tweemaal herverdeeleffecten te voorkomen.

Ik wil u vragen om op korte termijn precies aan te geven welk vervolgproces u voor ogen heeft, op welke manier u van plan bent om gemeenten hierbij te betrekken en te informeren en op welke momenten in 2020 Rijk en gemeenten hierover bestuurlijk in gesprek zullen gaan. Ook wil ik u vragen daarbij aandacht te besteden aan de mogelijkheid dat het aanvullend onderzoek onverhoopt niet binnen deze periode leidt tot de noodzakelijke verbeteringen.

Beschermd wonen

Voor wat betreft het ontwikkelde verdeelmodel Beschermd Wonen heeft het VNG-bestuur aangegeven dat het model een lage verklaringsgraad kent. Dat was echter al bekend bij het opstellen van het advies van het Expertiseteam MO/BW/BG. Het expertiseteam heeft om die reden aanvullende randvoorwaarden geformuleerd om de doordecentralisatie op verantwoorde wijze voort te zetten. Het bestuur geeft aan dat we met dit verdeelmodel (zonder uitstel) verder kunnen werken aan de uitwerking van de andere bouwstenen. De definitieve besluitvorming over het verdeelmodel beschermd wonen wordt in december 2020 gezien in het licht van de samenhang met de verdeelmodellen sociaal domein.

Voogdij/18+ en budget nieuwe doelgroep Participatiewet

De VNG kan zich op hoofdlijnen vinden in uw voorstel om voor voogdij/18+ in 2021 nog eenmaal een historische verdeling te hanteren, maar dan volgens het nieuwe woonplaatsbeginsel. Wel blijven wij graag met u in overleg over de manier waarop deze verdeling precies vorm krijgt. Het is onwenselijk dat er gemeenten zijn die als gevolg van deze technische tussenstap aanzienlijk nadeel zouden ondervinden op hun budget voor voogdij/18+.

Ook kunnen wij ons vinden in uw voorstel om de overheveling van het budget voor de nieuwe doelgroepen Participatiewet (excl. beschut werk) pas per 2022 plaats te laten vinden.

Voldoende macrobudget

Ten slotte: de slechte financiële positie van gemeenten maakt dat de herijking van het gemeentefonds door gemeenten steeds meer vanuit dat perspectief wordt gezien: het is zorgwekkend dat 265 gemeenten voor het jaar 2020 een exploitatietekort hebben begroot. Gemeenten geven aan de verwachte negatieve herverdeeleffecten niet meer in te kunnen passen in hun meerjarenbegroting. Bij andere gemeenten knelt het nadeel dat zij hebben van uitstel van invoering van een verbeterde verdeling. Daarom gaan wij er van uit dat u parallel aan het aanvullend onderzoek met een oplossing voor de totale financiële pijn van gemeenten komt, in plaats van u alleen te richten op het oplossen van de discrepanties in de verdeling.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Algemeen directeur